

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

12. Quid circa hoc dicendum sit de aliis Sacramentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

191. Duo supersunt dubia. Primum est, an ex scientia peccati habita in Confessione sacramentali possit, vel debeat Sacerdos negare Eucharistiam, quando nullus adest testis, nec est aliud periculum revelationis. Aliqui enim affirmant, alij negant. Sed id pertinet omnino ad questionem de sigillo Confessionis inferius tractandam, ubi id definiemus. Secundum dubium est, quis censendus sit peccator occultus, vel manifestus, & publicus, vt in publico possit, vel non possit ei negari Eucharistia. Sed cum tota illa obligatio dandi in publico peccatori occulto, oriatur ex debito non infamandi illum; questio erit generalis, quando crimen alicuius dicitur occultum vel publicum, vt non possimus, vel possimus hic absque peccato illud dicere alijs; de quo tractari solet communiter in materia de Iustitia, & Iure; nec habet hic specialē difficultatem, licet plures in materia de Eucharistia etiam illam soleant examinare.

SECTIO XII.

Quid circa hoc dicendum sit de alijs
Sacramentis.

192. **R**estat iam ex dictis de sacramento Eucharistiae doctrinam ad reliqua sacramenta derivare. Non est autem sermo de Matrimonio, de quo postea seorsim dicemus. Reliqua ergo sacramenta non sunt omnia eiusdem rationis, nec quod ad praesens attinet, potest vna, & eadem regula pro illis omnibus assignari. In omnibus quidem procedit doctrina illa communis, quod, quoties commodè possumus, debemus impedire peccatum proximi indigni sumentis sacramentum; hoc tamen debitum commune est alijs materijs, & non multum vigeret ministris sacramentorum. Sapè enim occurrer necessitas, vel incommodum, ratione cuius non obligentur ex hoc capite ad impediendum peccatum alicuius indigni recipientis sacramentum. Diximus autem supra actionem illam ministri habere semper ex se aliquam indifferentiam, ratione cuius non sit minister causa peccati alterius, sed indirecte, & permixtè concurrat ad illud, qui concursus potest ex aliquibus circumstantiis reddi licitus, vt explicuimus. Excipe tamen sacramentum Pœnitentiae, in quo nunquam licet ministro concurrere etiam per cooperationem indifferentem cum eo, qui indignè suscipiet; quia dispositio requisita ad dignè recipiendum est etiam pars essentialis ad sacramentum validum, saltem regulariter loquendo; & licet aliquando admittatur sacramentum illud validum, & informe, tunc etiam Sacerdos, cui indignitas constaret, non posset dissimulare; quia cum esset iudex, deberet inquirere, & iudicare de illa dispositione, vt statim dicemus.

193. Loquendo igitur de debito ministri, non præcisè propter cooperationem ad peccatum alterius, sed propter obligationem non conferendi indignis; dicendum erit de alijs sacramentis in particulari. Et in primis minister in sacramento Pœnitentiae habet hoc debitum magis strictum, quam in vilo alio sacramento; tum quia, vt dicebamus, valor sacramenti dependet regulariter à dignitate pœnitentis, qui, si non est dispositus per dolorem debitum, sacramentum erit nullum; tum etiam, quia minister in eo sacramento est iudex, qui debet examinare conscientiam pœnitentis, & eius dignitatem, vel indignitatem, vt debite possit proferre sententiam. Vnde licet possit contingere, vt in aliquo casu detur illud sacramentum validum, & informe, vt dicemus agentes de illo sacramento, tunc scilicet, quando pœnitens habet dolorem alicuius peccati, quod

P. Iohn. de Lugo de Sacramentis.

confiteretur, non tamen omnium, vel aliorum, quorum inuincibiliter oblitus est, & simul habet propositum vniuersale non peccandi; tunc tamen Sacerdos vel nouit illum defectum, vel non nouit: si non nouit, iam non confert sacramentum scienter indigno, sed ei, quem credit esse dignum, & benè dispositum; si verò nouit illum defectum, debet promunere suo reuocare in memoriam pœnitenti tale peccatum, vel interrogare de illo, vt confessio fiat integra; debet denique, si aduertit defectum doloris, excitare, & mouere illum ad dolorem de omnibus peccatis mortalibus, ne proferat sententiam iniustam contra merita causae.

In sacramento Ordinis est etiam maior obligatio ministri non conferendi illud indigno, quam in alijs, præter Pœnitentiam; quia ad alia sacramenta omnes habent, regulariter loquendo, ius, & possunt ea petere, quasi debita sibi à Pastore. At verò ad Ordinem non habent tale ius; neque enim quisquam sumit sibi honorem sacerdotij, nisi qui vocatur, tanquam Aaron. Vnde Prælati Ecclesiae ex officio suo debent inquirere de meritis, & dignitate eorum, quos volunt ordinare, sicut & de dignitate eorum, quos ad beneficia, & alia munera Ecclesiastica eligunt. Debet itaque Prælati negare Ordinem indigno, siue in occulto, siue in publico petat; quia collatio Ordinis non est merus actus pascendi, sicut alia sacramenta, sed est actio iuridica, vel saltem gubernatoris, & principis, ad quem spectat eligere idoneos ministros; & ad hunc finem potest, & debet inquirere, & si non potest alia via impedire, potest etiam cum infamia repellere indignos, qui sibi debent imputare, cum ingerant se contra publicam vtilitatem in ea munera, & officia, ad quae non sunt idonei. Ad quod videtur attendisse Lucius Papa relatus in cap. *Ad aures*, de temporibus Ordinationum, ubi dicit, Episcopum debere non ordinare Religiosos, eorum Prælati contradicente; & reddit rationem: *Quoniam esse potest, quod Prælati eorum commissa secreta nouerint, ex quibus constat eis, quod saluā conscientia nequeunt sublimari.* Negatur ergo Ordo publicè petenti, propter indignitatem secreti cognitam à Prælato. Hoc tamen non procederet, quando subditus peteret publicè ordinari à Prælato debente eum ordinare; tunc enim, si indignitas, vel impedimentum occultum probati non potest, debet Episcopus eum ordinare; quia non potest priuari iure suo absque sufficienti probatione: in quo casu videtur loqui Alexander III. relatus in cap. *Ex tenore*, eodem titulo, de temporibus Ordinationum. ubi de Clerico habente crimen occultum, & remedijs alijs tentatis, nolente desistere sic concludit: *Verumtamen, quia peccatum occultum est, si promoueri volueris, eum non debes aliquā ratione prohibere.* ubi Glossa finalis explicat, id procedere, quando Clericus habebat ius petendi Ordines, nempe ratione beneficii, vel dignitatis, quam habet. Et in eodem sensu & casu id affirmant Antoninus 3. parte, tit. 14. cap. 16. §. 11. Antoninus. & Syluester verbo *Ordo*, l. 9. 9. quorum sententiam approbat Thomas Sanchez lib. 3. de *Matrim. disp.* 15. num. 8. & 12. An verò idem dicendum sit de Parocho, vel Ordinario, vel propter impedimentum occultum à se cognitum debeat vel non debeat repellere eos, qui volunt contrahere matrimonium, dicemus postea agentes de Matrimonio.

De alijs sacramentis, scilicet Baptismo, Confirmatione, & Extrema-unctione, quod ad praesens attinet, credo dicendum sicut de Eucharistia. Ad hæc enim sacramenta habent ius omnes, vt petant ea à Pastore, tanquam pascua sibi debita: vnde non videtur habere maius ius repellendi eos cum infamia

propter

194.
In sacramento
Ordinis quid
dicendum sit.

Antoninus.
Syluester.
Sanchez.

195.
De alijs tri-
bus sacramen-
tis idem di-
cendum est
quod de Eu-
charistia.

propter delictum occultum ab his sacramentis, quàm ab Eucharistia. Verum quidem est, quòd ad ministrandum Baptismum non sufficit, quòd Pastores negatiuè se habeant, non scientes indignitatem petentis; sed requiritur positiuè inquirere, & examinare fidem, & dispositionem illius, qui vult baptizari; neque enim debent absque examine, & tumultuariò introducere in Ecclesiam omnes, qui petunt; atque aded debent inquirere de dolore peccatorum, per quem disponuntur ad effectum Baptismi. Caterum, si aliquis communiter existimaretur dispositus, & Prælatus, à quo iure petitur Baptismus, noster crimen eius occultum, nec posset eum aliis mediis remouere à proposito, non video, cur magis posset eum in publico cum infamia reicere à Baptismo, quàm ab Eucharistia, & aliis sacramentis; eadem enim videtur esse ratio, nec proceditur magis ordine iuridico ad baptizandum, quàm ad conferenda alia sacramenta.

196. Ex dictis inferitur decisio cuiusdam dubioli, quòd esse solet, an hæc malitia ministrantis indigno ita sit diuersa à malitia recipientis indignè, vt Sacerdos ministrans sibi Eucharistiam contrahat duplicem malitiam specie diuersam; alteram ministrantis indigno, alteram recipientis indignè. P. Suarez *dicta disp. 67. sect. 1.* dicit, esse diuersas in specie, atque aded Sacerdotem etiam extra Missam subimeri tantem Eucharistiam in peccato mortali, duplicem malitiam contrahere specie diuersam explicandam in Confessione, non enim sufficeret dicere, ministrasse indigno, vel solum dicere, communicasse in peccato, sed deberet vtrumque explicare, scilicet se ministrasse indigno sibi: imò in sententia, quæ dicit, peccare mortalitèr ministrantem Eucharistiam in peccato mortali; quam tenet idem Suarez in *presenti disp. 18. sect. 3. & 4.* consequenter dicendum est, reperiri ibi tres malitias specie diuersas, scilicet ministrantis indignè, ministrantis indigno, & suscipientis indignè, non tamen oporteret in Confessione explicare illam primam; quia dicendo, se suscepisse à seipso Eucharistiam in statu peccati, explicat satis se illam ministrasse sibi in statu peccati.

197. P. Valquez *dicta disp. 209. de Eucharistia. c. 1.* docet, malitiam ministrantis indigno, & suscipientis indignè, non differre specie; quia vtraque consistit in eo, quòd sacramentum careat suo effectu gratiæ propter obicem suscipientis. Eodem ergo modo peccat suscipiens cum illo obice, & minister cooperans, vt suscipiatur cum tali obice, & impedimento; vnde inferit, etiam si Sacerdos positiuè suaderet, & moueret alium ad suscipiendum indignè, non reperiri ibi aliam malitiam specie diuersam, sed eandem, scilicet cooperationis ad falsam significationem sacramenti, seu quòd illud careat suo effectu. Denique inferit, Sacerdotem de manu sua suscipientem Eucharistiam non contrahere duas malitias specie diuersas in Confessione explicandas, cum tota illa sit malitia eadem priuandi sacramentum suo effectu, vt dictum est.

198. Ego in primis fateor, Sacerdotem suscipientem de manu sua Eucharistiam in peccato, non contrahere tres illas malitias; quia, vt supra diximus, ministrare præcisè Eucharistiam in peccato, non est peccatum mortale; quia non est conficere sacramentum; si tamen esset peccatum, consequenter dicendum esset, in illo casu contrahi duas malitias specie diuersas, scilicet suscipiendi indignè, & ministrandi indignè, quæ sunt omnino diuersæ; nam prior desumitur ex eo, quòd sacramentum priuatur suo effectu; posterior verò non sumitur ex hoc capite: non enim priuatur illo modo Eucharistia suo

effectu, quando Sacerdos peccator eam tribuit alicui iusto; sed sumitur ex irreuerentia contra illud sacramentum, quòd indignè tractatur à sordido, & polluto ministro; quare dum sibi met ministraret, vtramque malitiam contraheret, & deberet in Confessione explicare, si sententia illa vera esset.

Secundò addo, malitiam ministrantis indigno, & malitiam suscipientis indignè esse specie diuersas. Fateor quidem, Sacerdotem ministrantem indigno non contrahere ex hoc præciso capite duas malitias, alteram ex eo quòd cooperetur peccato indignè suscipientis, alteram ex eo, quòd indignè tractet sacramentum, sicut si proiceret illud in locum sordidum; idque bene probat P. Valquez loco citato, quia tota hæc indigna tractatio sacramenti consistit in eo, quòd detur indigno, & accipienti absque fructu; hoc autem non potest præscindere à cooperatione illa ad peccatum suscipientis saltem per se loquendo, nisi alter excusetur per ignorantiam à peccato indignæ susceptionis; ergo illa indigna tractatio sacramenti non est malitia distincta à cooperatione cum peccato alterius, atque ideo non est in ministro duplex malitia, altera indignæ tractationis sacramenti, altera cooperationis ad peccatum alterius.

Addidi tamen, malitiam illam ministrandi indigno differre specie à peccato, & malitia suscipientis indignè; quia licet vna subordinetur alteri, & vtraque desumatur vltimò à falsa significatione sacramenti, quòd priuatur suo effectu; diuerso tamen modo: sicut virtus temperantiæ prohibet esum carniū prohibitum in Quadragesima; diuerso tamen modo obligat me ad abstinendum à carnibus, quàm ad non suadendum alteri esum carniū. Sicut castitas diuerso modo obligat me ad abstinendum ab illicitis, quàm ad non suadenda alteri ea illicita; non enim peccat contra suum votum castitatis, qui alteri suaderet nuptias, vel etiam fornicationem; sicut nec peccat contra suum votum obedientiæ, qui Religioso alter ius Ordinis suaderet non obedire suis Prælati; sed peccarent indirectè contra castitatem vel obedientiam. Non est ergo peccatum eiusdem speciei intemperantia in se, & cooperari ad intemperantiam alterius. In materia quidem iustitiæ cooperatio participat eandem malitiam directam iniustitiæ, quia iustitia obligat me ad non lædendum ius alterius; ille autem habet ius contra me, ne ego furer, & ne sim causa furti contra ipsum; vnde in vtroque casu teneor ad restitutionem, & pecco peccato iniustitiæ directo; in temperantia verò, & aliis similibus non procedit ea ratio, & ideo videntur differre specie cooperatio præcisa, vel suasio à peccatis directis contra eam virtutem. Neque enim demones sunt propriè lasciuī, gulosi, fornicarij, adulteri, &c. licet suadeant, & cooperentur ad eiusmodi peccata; sicut neque è contra sancti Angeli sunt propriè abstinentes, sobrii, casti, vigilantes, &c. licet suadeant, & moueant nos ad eiusmodi virtutes amplectendas.

Similiter ergo diuersa est malitia suscipientis indignè sacramentum à malitia cooperantis ad susceptionem indignam alterius. Nam diuersa est obligatio, qua vnusquisque debet curare, ne in seipso sacramentum inutile sit, & absque effectu, ab ea, qua debet impedire, ne id in aliis contingat. Nam sicut alia est obligatio, qua debeo curare, ne gratia Dei in me ipso vacua sit, & ne Diuinæ inspirationes in me maneant absque fructu, ab ea, qua debeo impedire hoc ipsum in aliis: sic videtur dicendum de sacramentis, quæ alio titulo debeo curare, ne in me vacua sint, & absque fructu; & alio titulo debeo hoc curare

199.

200.

Malitia ministrandi indigno differt specie à malitia suscipientis indignè.

201.

curare in aliis: alioquin qui in peccato communicat, sufficeret. si in Confessione postea diceret, se fuisse causam, quodd sacramentum ab aliquo indignè susceperetur, nec deberet explicare, se ipsum indignè communicasse: quod (ni fallor) nemo concederet. Sicut non esset eiusdem speciei peccatum ingrati- tudinis aduersus meum benefactorem, cum eo, quod committerem, si alicui auctor essem, ut esset ingratus aduersus suum benefactorem: imò non crederem, satisfactorum in Confessione eum, qui absque causa ministravit sacramentum indigno, si solum diceret: Cooperatus sum ad hoc, ut alius indignè reciperet sacramentum; nam cooperatio illa ministri videtur differre specie à cooperatione alterius propter specialem obligationem, quam ministri habet dispensandi prudenter, & fideliter sacramenta, quæ obligatio ex hoc speciali titulo non est in aliis, qui licet peccarent contra reuerentiam debitam sacramento, & ut cooperantes peccato indignè suscipientis, non tamen contra fidelitatem muneris sui in administratione debita sacramenti. Porro, si minister habet specialem obligationem, quam non habent alij, multò magis specialem titulum, ac obligationem peculiarem habere videtur ipse suscipiens sacramentum, ad quem specialiter pertinet disponere animam suam ad eius effectum multò magis, quam pertineat ad ministrum, & per consequens malitia ipsius suscipientis indignè differet specie à malitia cooperantis ad eam susceptionem.

202. Tertiò, & vltimò existimo, Sacerdotem accipientem de manu sua Eucharistiam in statu peccati, non contrahere quidem malitiam eandem, quam contrahit, qui ministrat indigno Eucharistiam; contrahere tamen aliquam malitiam diuersam ab ea, quam contrahit qui merè suscipit indignè. Prima pars probatur, quia quando Sacerdos dat Eucharistiam indigno, contrahit etiam malitiam cooperantis indignè suscipientis, quam diximus esse diuersam à malitia indignæ susceptionis: hanc autem malitiam non contrahit, quando ipse accipit sibi Eucharistiam: nam cooperatio semper est in ordine ad alium, cui cooperamur, atque ideo specialis malitia cooperationis consistit in eo, quodd aliquis particeps sit peccati alieni, & concurrat ad illud; quare semper videtur imbibere scandalum, & causalitatem alieni peccati; Sacerdos autem sumens sibi Eucharistiam, nullo modo concurrat ad peccatum alterius, neque ponit scandalum alteri; ergo malitia illa cooperationis, & participationis peccati alieni non inuenitur in eo, qui sibi sumit Eucharistiam. Secunda verò pars, quodd scilicet contrahat aliquam malitiam diuersam ab ea, quam contrahit merus suscipiens, probatur ex dictis; quia peccat, non solum contra obligationem dignè suscipiendi, sed etiam contra peculiarem obligationem ministri non distribuendi illud sacramentum, nisi dignis; cum enim accipiat sibi indigno, & ad hoc abutatur potestate, quam habet distribuendi illud sacramentum, peccat contra fidelitatem debitam in suo munere administrando. Sicut Pontifex non minùs peccaret contra fidelitatem, & debitum sui officij rectè & fideliter dispensandi dispensans secum in voto, vel concedens Indulgentias absque causa sufficienti, quam si dispensaret, aut concederet aliis; uterque enim est actus indebitè proueniens ex illa potestate, quam habet, & contra debitum sui officij, rectè & fideliter administrandi. Similiter ergo Sacerdos, qui ex potestate publica, quam habet circa Eucharistiæ distributionem, illud sacramentum sibi indebitè usurpat, peccat contra debitum sui officij, atque adeò contrahit aliquam malitiam, quam non contraheret laicus

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

suscipiens Eucharistiam in statu peccati; & debet eam in Confessione explicare, ac dicere, se accepisse sibi Eucharistiam in statu peccati; si verò id fecit in Missa, debet id explicare, quia alia fuit malitia conficiendi sacramentum in peccato, sufficereque dicere, se in peccato celebrasse: hoc enim modo explicatur triplex illa malitia, conficiendi, sumendi, & ministrandi indignè.

Dubitari solet vltimò, an hoc præceptum non ministrandi indigno, nisi in certis casibus, sit positum, vel etiam naturale? Aliqui enim volunt, licet quoad eam partem non ministrandi indigno sit naturale, quoad aliam tamen partem non negandi peccatori occulto in publico, esse positum à Christo Domino propter magna inconuenientia, quæ inde sequerentur. Ita P. Coninch *infra* q. 8. c. art. 6. n. 34. Communis tamen sententia docet, esse naturale quoad utramque partem supposita institutione tali sacramentorum; & rationes suprà adductæ id videntur probare, si aliquid probant. Nam reuerentia debita sacramentis ex natura sua exigit talem sanctitatem in subiecto, ut non frustrentur, & careant suo fine. Obligatio etiam erga proximi famam exigit, ut quando non infertur positum detrimentum honori alterius, sed solum interuenit negatio, seu non soluere totum cultum debitum, non liceat reuelare occulta crimina, & infamare, ac vi repellere proximum, ut supra ostensum est. Non est ergo, cur dicamus, Christum alterasse legem naturalem in hoc puncto, & dispensasse in cultu, qui ex natura rei debebatur ex præcepto naturali suis sacramentis.

SECTIO XIII.

Utrum in Sacramento Matrimonij sit eadem obligatio Parochi, non ministrandi illud indigno.

204. Duplex potest esse quæstio. Prima, an Parochus assistens Matrimonio habeat eandem obligationem non assistendi, quando coniuges indignè suscipiunt illud sacramentum. Secunda, an ipsimet coniuges, qui non solum sunt suscipientes, sed ministri illius sacramenti, quod sibi inuicem ministrant, debeant non solum singuli esse in statu gratiæ, ne indignè illud suscipiant, & ponant obicè gratiæ sacramentali, sed etiam debeant cauere singuli, ne coniux alter sit in peccato; quodd si fiant, eum re vera esse in statu peccati, an debeant abstinere, ne ministrant sacramentum indigno. De priori itaque quæstione dicemus hac sectione; de posteriori, sectione sequenti.

Circa primam quæstionem distinguendum est: nam vel indignitas prouenit ex aliquo impedimento occulto, quod coniux habeat ad Matrimonium contrahendum, vel ex statu peccati, aut censura, qua prohibeatur in eo statu sacramenta recipere. In primo casu aliqui dicunt, si impedimentum sit occultum, & probari non possit, & matrimonium petatur in publico, nec admoniti velint desistere, debere Parochum assistere. Ita Veracruz, Vega & Barthol. à Ledesma, quos affert Thom. Sanchez *lib. 3. de Matrimonio, disp. 15. num. 8.* Ipse tamen *num. 12.* cum communi docet, debere Parochum non assistere, sed manifestare rem totam Ordinario, qui iam ex denunciatione Parochi poterit negare matrimonium. Quodd si ipse Ordinarius impedimentum occultum sciret, nec posset probare, deberet matrimonium publicè petentibus non negare; cum ipse non posset simul esse iudex, & testis. Alij tamen fortasse melius dicunt, Ordinarium etiam debere tunc negare, & denunciare superiori, v.g. Nuncio Apostolico: imò

N 3 ipse

203.

Præceptum non ministrandi indigno est naturale.

Coniug.

204.

205.

Quando indignitas prouenit ex impedimento occulto, Parochus debet negare assistentiam. Veracruz, Vega, Bartholom. à Ledesma, Sanchez.